

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/43/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815213774
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3815213774.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom vo veci starostlivosti o maloletého Y. O., nar. XX.X. XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov, matka: F. M., nar. X.X. XXXX, t. č. bytom P., U. ulica č. XXX/X a otec: U. T., nar. XX.X. XXXX, bytom K., F. XXXX/XX, o návrhu prastarej matky, M. F., nar. XX.X. XXXX, bytom P., L. X/X, o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, takto

rozhodol:

Maloletého Y. O., nar. XX.X.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke, M. F., nar. XX.X.XXXX, bytom P., L. XXX/X.

Prastará matka, M. F., je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého Y. v rovnakom rozsahu ako rodičia, je oprávnená a povinná mať maloleté dieťa pri sebe, vykonávať nad ním dohľad, sústavne a dôsledne starať sa o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj a má právo v bežných veciach maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, preberať výživné od rodičov a tieto peňažné prostriedky použiť na potrebu maloletého. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

Matka, F. M., nar. X.X.XXXX je povinná platiť na výživu maloletého Y. mesačné výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, vždy do 5. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám prastarej matky, M. F..

Otec, U. T., nar. XX.X.XXXX je povinný platiť na výživu maloletého Y. mesačné výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, vždy do 5. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám prastarej matky, M.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajší súd dňa 11.8. 2015 sa prastará matka domáhala, aby súd zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že matka dieťaťa je jej vnučka. Maloletý sa narodil z jej mimomanželského vzťahu s U. T., ktorý otcovstvo k maloletému uznal. K. v blízkosti svojej vnučky a má možnosť pozorovať podmienky rodinného prostredia a starostlivosť matky o maloletého Y. a aj starostlivosť o druhé jej dieťa, maloletého O., ktorý sa jej narodil v manželstve, ktoré je už v súčasnosti rozvedené. Matka má psychické problémy, lieči sa u MUDr. Borzoviča a jej stav si vyžaduje pravidelnú liečbu a užívanie liekov. Namiesto toho požíva alkoholické nápoje, správa sa pod ich vplyvom agresívne a starostlivosť o deti a domácnosť ju nezaujímajú. Pokiaľ chce, aby deti mali čo jesť, zabezpečí do rodiny potraviny a poupratuje domácnosť. Keď ju upozorňuje, matka argumentuje tým, že ona je v práve a s deťmi si môže robiť čo chce a môže s nimi vycestovať aj do zahraničia. Stalo sa, že prepila celú materskú dávku. Dohovárание matke nepomáha, voči nej je aj pred deťmi vulgárna, nemá problémy jej vynadať „do starých p....“. Pri vstupe do bytu v ktorom matka bývala bola svedkom situácie, keď matka bola v

posteli s priateľom, pričom jej nevadilo, že sa deti sa na nich pozerajú. Už sa nemôže pozerat' na to, ako deti v rodine trpia. Starší chlapec odmieta domov chodiť, trasie sa, obhrýza si nechty. Má obavu, že matka vycestuje s deťmi do zahraničia bez súhlasu otcov detí. S novým priateľom V. M. sa pozná 2 mesiace a dňa 1.8. 2015 uzavreli manželstvo a plánujú vycestovať do zahraničia. S oboma otcami detí je v kontakte a títo nesúhlasia, aby matka vycestovala do zahraničia a chcú aby sa o obe deti postarala ona s tým, že jej budú pomáhať. Ide im najmä o to, aby deti mali kľud. Žije sama a má vytvorené podmienky na to, aby sa o deti postarala, je zdravá a má oboch chlapcov rada. Byt v ktorom matka býva má v prenájme a majiteľka bytu dala matke výpoveď z nájmu z dôvodu sťažnosti susedov na spôsob života matky. Ona ako príbuzná sa hanbí za svoju vnučku a chce konať v záujme zdravia svojich právnučiat. V prípade, že matka zmení spôsob života a začne pristupovať zodpovedne k rodičovským povinnostiam a k svojmu zdravotnému stavu, nebude trvať na tom, aby maloletý bol v jej starostlivosti.

Vzhľadom na to, že petit vyššie uvedeného návrhu prastarej matky bol nejasný a nezrozumiteľný, súd uznesením č. k. 12P/43/2015-5 zo dňa 26.8. 2015 vyzval prastarú matku na opravu návrhu. Pretože však prastará matka svoj návrh v súdom určenej lehote neopravila, súd uznesením č. k. 12P/43/2015-6 zo dňa 23.9. 2015 jej podanie doručené súdu dňa 11.8. 2015 odmietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.10. 2015.

Ďalším podaním zo dňa 24.9. 2015 prastará matka žiadala, aby súd predbežným opatrením matke uložil povinnosť odovzdať mal. Y. do jej starostlivosti. V návrhu uviedla, že sa domáha nariadenia predbežného opatrenia, ktorým súd uloží matke maloletého F. M., aby odovzdala maloletého Y. O. do starostlivosti prastarej matky maloletého M. F.. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že od začiatku školského roka 2015/2016 je starší syn jej vnučky, maloletý O., v jej domácnosti, na čom sa s vnučkou dohodli. Aj v minulosti svojej vnučke pomáhala so starostlivosťou o jej deti. Od februára 2015 jej vnučka - matka detí požíva alkoholické nápoje a to aj v prítomnosti detí, dokonca brávala deti do pohostinstiev. Matka detí sa o svoju domácnosť nestarala, deťom nevarila. Varila pre deti ona, alebo jej dcéra - stará matka detí. Vnučke dohovárala, aby prestala požívať alkoholické nápoje, ale bezúspešne. Vnučka sa v auguste 2015 po mesačnej známosti vydala. Medzi vnučkou a jej manželom dochádzalo navzájom k fyzickým útokom. Otcovstvo k mal. Y. bolo rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 14P/16/2014-32 zo dňa 17.6. 2014 zapreté, otcovstvo následne dobrovoľne uznal pán T., ktorý ale nie je biologickým otcom maloletého. Matka detí navštevuje MUDr. Borzoviča a mala by pravidelne užívať lieky, ale neužíva ich. V domácnosti matky detí opakovane zasahovala hliadka Mestskej polície Prievidza, pretože matka detí bola pod vplyvom alkoholu a deti plakali. K svojim pomerom uviedla, že žije sama v 2-izbovom byte. Jej zdravotný stav je dobrý a dovoľuje jej zabezpečiť potrebnú výchovu obom právnučiatám aj do budúcnosti. Je ochotná a je aj v jej schopnostiach zabezpečiť maloletému Y. všestrannú starostlivosť. Veľmi jej na vnukovi záleží a chce, aby bol v živote riadne zabezpečený a to po všetkých stránkach. Myslí si, že ak by maloletý zostal v starostlivosti matky, bol by tým ohrozený zdravý vývin maloletého.

Uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/43/2015-17 zo dňa 30.9. 2015 tunajší súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil matke odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti navrhovateľky, prastarej matky. Súčasne súd začal konanie vo veci samej, o zverení maloletého Y. do náhradnej osobnej starostlivosti. Predbežné opatrenie súd nariadil z dôvodu, že považoval za nevyhnutné zabezpečiť rýchlu právnu úpravu situácie, ktorá smeruje k ochrane maloletého. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.10. 2015 a vykonateľnosť dňa 30.9. 2015.

Matka nesúhlasila so zverením maloletého Y. do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matky.

Otec maloletého súhlasil so zverením mal. Y. do starostlivosti prastarej matky.

Kolízny opatrovník po vykonanom dokazovaní navrhol zveriť mal. Y. do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke a rodičov maloletých zaviazat' od právoplatnosti rozsudku minimálnym výživným podľa Zákona o rodine.

Dokazovaním vykonaným na pojednávaní, vypočutím účastníkom, oboznámením s rodným listom mal. Y., obsahom správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 30.9. 2015, obsahom správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 23.11. 2015, e-mailovou správou zo dňa 21.12. 2015 a obsahom spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/43/2015, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

Maloletý Y.a narodil z mimomanželského vzťahu svojich rodičov, pričom svojho biologického otca v rodnom liste uvedeného nemá.

Aj ďalší syn matky, mal. O., bol rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 6P/43/2015zo dňa 20.1. 2016, po predchádzajúcom nariadení predbežného opatrenia, zverený do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matky M. F.. Rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 30.9. 2015 mal súd zistené, že spisovú dokumentáciu maloletého evidujú na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od roku 2014 z dôvodu podaného návrhu na zapretie otcovstva. Otcovstvo k mal. Y. bolo rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14P/16/2014-32 zo dňa 17.6. 2014 zapreté. V konaní bol vypočutý aj svedok X. M., ktorý sa považoval za biologického otca maloletého, čo potvrdila i matka maloletého. V rodnom liste maloletého je však ako jeho otec uvedený U. T.. Matka má z manželstva s L. O., nar. XX.X. XXXX, ktoré bolo rozvedené, syna O., nar. X.X. XXXX. Šetrením pomerov v domácnosti prastarej matky detí zo strany matky bolo zistené, že býva v 2-izbovom byte, v ktorom je domácnosť zariadená štandardným nábytkom a hygiena domácnosti je udržiavaná na dobrej úrovni. V izbe sa nachádzala postieľka, manželská posteľ a nábytok, v tejto izbe spávajú maloleté deti. Prastará matka je poberateľkou starobného dôchodku a pracuje na dohodu. V starostlivosti o mal. deti je prastarej matke nápomocná jej kamarátka, U. U. a stará matka maloletého, F. T.. Stará matka odišla dňa 20.9. 2015 do Nemecka, späť domov sa vrátila po týždni. Podľa vyjadrenia prastarej i starej matky, maloleté deti ich matku v čase neprítomnosti nespomínajú. Matka spolu s manželom bola podľa jej vyjadrenia cez víkend po návrate z Nemecka pod vplyvom alkoholu. Prastará matka i stará matka zo strany matky žiadajú, aby obe deti boli zverené do osobnej starostlivosti prastarej matky. Prajú si, aby matka detí prestala požívať alkoholické nápoje, pravidelne užívala lieky, deťom sa riadne venovala a zabezpečovala im starostlivosť. Prastará matka má obavu, že matka zoberie obe deti do Nemecka, kde matka nemá vytvorené podmienky. Šetrením pomerov v domácnosti prastarej matky bolo zistené, že vo svojej domácnosti má vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletého Y. i O.. O označenom otcovi, U. T., nemajú žiadne informácie. Od matky však vedia, že sa so synom nestretáva. Šetrením pomerov v domácnosti matky na adrese P., L. XX/XX bolo zistené, že s manželom má prenajatý 2-izbový byt, nájomnú zmluvu majú uzavretú do 31.8. 2016. Domácnosť je zariadená nevyhnutným nábytkom, v izbe bola manželská posteľ a nábytok. Matka uviedla, že pred odchodom do Nemecka dala Y. postieľku svojej starej matke, aby mal na čom Y. spať. Matka má záujem presťahovať sa za manželom do Nemecka, avšak zatiaľ tam nemajú vytvorené podmienky, nepodarilo sa im zohnať podnájom. Matka sa nevedela vyjadriť, či 4.10. 2015 odíde s manželom späť do Nemecka, ani či tam pôjde s deťmi alebo bez nich. Matka detí priznala, že lieky predpísané psychiatrom neužíva, trištvrte roka neužíva, pretože sa cíti dobre.. Skutočnosť, že si svojvoľne vysadila lieky, psychiatrovi neoznámila. Z vyžiadanej správy Mestského úradu Prievidza zo dňa 7.8. 2015 vyplýva, že matka svojim deťom zabezpečuje starostlivosť v rámci svojich sociálnych možností a že rodina nie je v evidencii sociálneho oddelenia. Z vyžiadanej správy Mestskej polície Prievidza zo dňa 26.8. 2015 vyplýva, že v rodine matky detí v mesiaci júl 2015 opakovane zasahovala hliadka. Počas prvého zásahu hliadky našli matku detí pod vplyvom alkoholu, pretože si pomýlila vchody, hliadka ju odprevadila domov. Druhýkrát polícia prijala oznámenie, že dlhšiu dobu dieťa plače a nikto k nemu nevstáva, že asi matka nie je doma. Hliadka na mieste zistila, že matka je doma a dieťa plače, lebo je choré. Oba zásahy boli v neskorých nočných hodinách. Zo správy tiež vyplýva, že matka pracuje v salóne D.. Starostlivosť matky o mal. deti sledujú, v čase šetrení v domácnosti matky, matku doposiaľ pod vplyvom alkoholu nenašli. O požívaní alkoholických nápojov matkou majú vedomosť od rodinných príslušníkov zo strany matky a zo správy mestskej polície. Matka maloletého si doposiaľ nevytvorila vhodné podmienky v Nemecku, preto nie je v záujme mal. Y., aby odišiel s matkou do Nemecka.

Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 23.11. 2015 vyplynulo, že od poslednej ich správy zo dňa 30.9. 2015 sa bytové pomery prastarej matky nezmenili. S mal. Y. a O. býva aj naďalej v dvojizbovom byte, kde hygiena domácnosti je udržiavaná na dobrej úrovni. Mal. deti tam majú svoje lôžka a priestor na hranie. Prastará matka uviedla, že matka sa o svoje deti nijakým spôsobom nezaujíma, nenavštevuje ich, ani im netelefonuje. Má vedomosť o tom, že matka detí sa musela z podnájmu na adrese P., L. XX/XX vysťahovať a s manželom by mala bývať niekde v B.. Na adrese P., L. XX/XX nikoho nezastihli, matke zanechali oznámenie o návšteve školy s telefonickým kontaktom na úrad, avšak matka detí sa neozvala. S matkou sa následne skontaktovali telefonicky, pričom im potvrdila, že na vyššie uvedenej adrese nebýva, presnú adresu jej terajšieho bydliska uviesť nechcela. Uviedla len, že v

súčasnej dobe je bez akéhokoľvek príjmu. Následne zložila telefón a viac sa im už s matkou nepodarilo skontaktovať. Rodinné pomery otca sa im nepodarilo prešetriť, pretože nemajú vedomosť o tom, kde otec býva. Prastará matka maloletého zabezpečuje riadnu starostlivosť obom maloletým deťom, vo svojej domácnosti má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Matka o deti neprejavuje záujem. Zverenie mal. Y. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nebude v rozpore so záujmami mal. dieťaťa.

Z emailovej správy zo dňa 21.12. 2015 (č. I. 39) mal súd zistené, že matka maloletého bola hospitalizovaná v Bojniciach na psychiatrickom oddelení do 17.12. 2015. V tom čase jej bydliskom podľa jej tvrdenia bola B., ul. P. XX/X.

Otec maloletého, vypočutý v konaní do zápisnice dňa 23.11. 2015, súhlasil, aby mal. Y. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matky, pretože si je vedomý tej skutočnosti, že u prastarej matky sa bude mať najlepšie. Potvrdil, že obe deti (Y. a O.) sa k prastarej matke správajú slušne, majú ju radi a správajú sa k nej ako k vlastnej matke. S maloletým Y. v kontakte nie je. Už v minulosti sa s matkou maloletého dohodol, že si voči maloletému nebude robiť žiadne nároky. V rodnom liste maloletého je uvedený ako jeho otec, aj keď biologickým otcom maloletého nie je. Je slobodný, žije sám, nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty a je bez úspor. Je nezamestnaný, nevidovaný na úrade práce a bez pravidelného príjmu. Je vyučeným zámočníkom pre oceľové konštrukcie. Mesačne si dokáže zarobiť asi 150 eur. Žije s rodičmi v byte, ktorým za bývanie a stravu neplatí. Uviedol tiež, že matka sama požadovala od neho, aby bol v rodnom liste jej dieťaťa uvedený ako jeho otec, pretože maloletého chcela pokrstiť, pričom matka biologického otca mal. Y. pozná.

Prastará matka i na pojednávaní pred súdom trvala na tom, aby súd zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pretože chce pre maloletého len to najlepšie. Matka o maloletého a ani o syna O. sa riadne nezaujíma. Od septembra sa vôbec neozvala a po deti si prišla až po novom roku. Maloletý Y. bol s matkou, táto ho však v riadnom stave nevrátila. K nej môže prísť na kontrolu hocikto a hocikedy, o deti je z jej strany vždy riadne postarané. Mal. O. už navštevuje prvý ročník základnej školy a patrí medzi najlepších žiakov v škole. Matka sa na jej adresu nevhodne vyjadruje, pred deťmi o nej hovorí, že je „stará pi....“. Matka žiadala, aby ju deti takto volali, a nie „stará matka“. Takto sa mladší syn aj dlhšie vyjadroval, a preto sa aj bála s ním niekam chodiť. Maloletý jej aj zvykol v minulosti hovoriť, že nie je starká, že je „stará pi.....“. Starší chlapec je u nej od augusta, pretože mal nastúpiť do školy, z dôvodov ktorých ho matka u nej aj nechala. Bývali v podstate oproti sebe. Byt opustila poškodený a ona za vnučku zaplatila 270 eur za maľovanie, 120 eur za rolety, 60 eur za poškodené dvere, pričom vnučka pánovi, ktorý prišiel dvere od bytu otvoriť, ešte aj škaredo nadávala. Do bytu, v ktorom matka bývala, chodila len kvôli deťom, pričom tí ktorí v dome tiež bývajú sa čudovali, prečo tam chodí, pretože to bolo vždy sprevádzané zo strany matky krikom a nadávkami. Neskôr jej vnučka zobrala aj kľúče od bytu, vyhrážala a aj sa jej vyhráža, že všeličo na ňu vie, že deti chcú byť s ňou. Deti sú u nej zvyknuté. Pre deti musela dokonca všetky veci kúpiť od základu, pretože matka pre deti nechcela dať nič, musela kúpiť dokonca aj matrac. Mal. deti sa na matku nepýtajú. Niekedy si však Y. spomenie na matku, povie napr. „toto mi kúpila mama“, keď má so sebou nejakú hračku. Pán T. o mal. Y. nemá záujem, pretože si je vedomý toho, že nie je otcom mal. dieťaťa. Matka bola naposledy s oboma deťmi, Y. a O. pred týždňom. Poobede si ich zobrala von, prišla asi o 14,00 hod. s tým, že jej povedala, aby obe deti priviedla do 18,00 hod. Následne matka prišla po obe deti v sobotu, doma bol len Y., ktorého si matka aj zobrala a doviedla ho späť o 21,45 hod. večer, bola pod vplyvom alkoholu, vrieskala, nadávala jej pred dvermi, všetko počúvali susedia. V nedeľu prišiel obidvoch chlapcov zobrať jej manžel a aj večer o 19,15 hod. ich doviedol späť. Matka s deťmi nebola. Keď naposledy bol u nich mal. O., keď sa vrátil z Handlovej od manžela matky späť, manžel matky jej vytýkal, že O. bila, čo pravda nebola, preto sa ho na to chlapca aj s otcom pýtala, pričom maloletý tvrdil že to povedal preto, že to chcela mama. Od leta minulého roka sú jej vzťahy s vnučkou, matkou mal. Y. zlé. Je tomu tak aj napriek tomu, že vždy rodine matky pomáhala, deťom kupovala rôzne veci. Keď raz prišla za deťmi k matke, bola ona a jej manžel v posteli a v prítomnosti detí jej vyčítali, že tam prišla, doslova jej matkin manžel povedal „...nevidíte, čo robíme, ...trkáme....“ a z bytu ju vyhodili. Obe deti v minulosti veľmi nadávali, odkedy sú u nej, ich správanie sa zlepšilo. Mal. Y. však v súčasnosti občas „zavalí“. Je ochotná mal. deti aj matke dávať, ich matka sa však musí zmeniť. Odkedy je mal. Y. u nej, matka a ani otec maloletému nekúpili nič, a to ani pri príležitosti Vianoc, takisto ani na výživu maloletého nijako neprispievajú. S deťmi jej zvykne pomôcť kamarátka, keď si k svojmu starobného dôchodku vo výške 300 eur mesačne snaží privyrobiť na dohodu nejaké peniaze, čo sa stáva v priemere raz do týždňa, vždy do 16.00 hod. je však pri deťoch doma. Matke v styku s maloletým nemieni brániť,

trvá však na tom, aby v čase styku matka nepoživala alkohol a aby maloletého v riadnom stave jej aj vrátila. Výživné na maloletého od matky nežiada.

Matka na pojednávaní pred súdom nemala záujem sa k veci bližšie vyjadrovať, trvala však na zverení maloletého Y. do svojej osobnej starostlivosti s tým, že o maloletého sa dokáže postarať sama. Napriek jej tvrdeniu, že vzájomný vzťah medzi jej deťmi je veľmi dobrý, a že u prastarej matky deťom nič nechýba a táto sa o ne riadne stará, bola ochotná súhlasiť s tým, aby z dôvodu návštevy školy mal. O. zostal v osobnej starostlivosti prastarej matky a aby mal. Y. bol zverený do jej starostlivosti. Trvala na zverení mal. Y. do jej osobnej starostlivosti aj napriek tomu, že je bez akéhokoľvek príjmu a nemá vyriešenú ani bytovú otázku. Sama na pojednávaní uviedla, že v súčasnej dobe býva na adrese v B., P. XX/X asi 2 mesiace, aj s manželom v 2-izbovom byte vo vlastníctve brata jej manžela. Tvrdila, že jej manžel má vo vlastníctve 3-izbový byt s tým, že byty si majú vymeniť, s tým, že ona s manželom bude bývať v 2-izbovom byte. Vyučená je ako predavačka, prácu si hľadá. Jej manžel tiež nepracuje, je v evidencii nezamestnaných na úrade práce, nevie, aký príjem má v súčasnej dobe. Za 2 mesiace dostal spolu sumu 280 eur. Tiež si hľadá prácu. Za bývanie platia 400 eur mesačne, ktoré náklady za nich hradí manželov brat. Je pravda, že s mal. Y. sa kontaktovala len nedávno, pretože sa zdržiavala v Nemecku a nemala telefón. Nevedela uviesť ako dlho a kedy presne v Nemecku s manželom bola. Jej manžel si tam zarobil mesačne sumu 1500 eur. Tvrdila, že kvôli deťom sa vrátili, kvôli deťom manžel prestal v Nemecku pracovať. Potvrdila, že na výživu maloletého odkedy je tento u prastarej matky, ale ani na výživu mal. O., ničím neprispela, pretože je bez príjmu. V minulosti sa viackrát snažila stretnúť s oboma maloletými deťmi, kamarátka prastarej matky ju však za deťmi nepustila. V súčasnej dobe alkohol nepožíva a ani požívať nemôže. Bola hospitalizovaná na psychiatrii, sama sa tam prihlásila, má vo veľmi zlom stave pečeň, preto alkohol požívať ani nemôže. Je pravda, že keď deti neskoro večer priviedla svojej starkej, že kričala na starú mamu, bolo to však z dôvodu, že jej deti vraveli, že ich starká bije. Nechce, aby boli deti od seba odlúčené, pretože sa ľúbia, vidí to, je však toho názoru, že deti patria matke. Vie, že O. chodí do školy, má starkú rád, Y. však nechce byť so starkou. Jej manžel jej okrem iného povedal, že prastará matka Y. ani nechce, že chce O.. Pokiaľ ide o 2-izbový byt v Handlovej, deti tam majú vlastnú izbu zariadenú. Na psychiatrii bola 2 týždne, nevie, kedy to bolo, sama si zavolala sanitku. Skontrolovali jej pečeň, dali jej tabletky, ktoré má užívať dlhodobo a ktoré u nej „zastavili alkoholický ťah“, na tieto lieky nemôže ani piť, bolo by jej veľmi zle. K psychiatrovi chodila aj predtým, má panický strach, prejavuje sa to búšením srdca, tlakom na hrudi, lieči sa na to už 7 rokov. Inú vyživovacou povinnosť, okrem mal. Nikolasa a mal. Y. nemá. Nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, je nemajetná, je živnostníčka od 1.8.2015. Podniká v odbore stavebníctvo. Príjem odvtedy nemá žiaden. Sama potvrdila, že prastará matka dokáže deťom zabezpečiť starostlivosť, ale je dosť stará na to, aby sa o deti starala, najviac ju hnevá na všetkom to, že v starostlivosti o deti, teda o obe deti jej pomáha jej kamarátka. Rozporne tvrdila, že liečbu už ukončila a na druhej strane, že má ísť k psychiatrovi na kontrolu, navštevuje i v súčasnosti psychiatra, pani N.. Jej manžel problém s alkoholom nemá. Denne vyfajčí asi 10 cigariet, jej manžel menej, asi 5 cigariet denne. Deti miluje, chcela by ich mať obidve, rešpektuje však, že starší syn chodí do školy blízko bydliska prastarej matky a nechce ho od školy odtrhávať. V telefonickom kontakte s deťmi nie je, pretože nemá príjem, nemá telefón. Je toho názoru, že aj z toho minimálneho príjmu, ktorí má ona a jej manžel, dokážu užiť mal. Y., hľadajú si obaja robotu. Vždy, keď prišli panie zo „sociálky“, mala navarené, upratané, a preto nechápe, prečo jej deti zobrali. Potvrdila, že na adresu starej matky sa veľakrát veľmi špatne vyjadrovala. Bolo to však len z „očí do očí“. Je pravda, že na adresu prastarej matky sa v minulosti vyjadrovala a aj teraz jej „z očí do očí“ povie, že je „stará piča“, bolo to aj pred deťmi. Odkedy bola prepustená z psychiatrie u pani N., u psychiatričky bola raz. Klub abstinentov neabsolvovala, aj keď jej bol doporučený, pretože nemá pocit, že by sa mala s nejakými ľuďmi rozprávať, stačilo jej to v nemocnici. Rozhodla sa, že piť nebude, lebo má pečeň v zlom stave. Keď bola v nemocnici na psychiatrii hospitalizovaná, na konci hospitalizácie jej povedali, aby sa sama rozhodla, či v ďalšej liečbe bude pokračovať. Rozhodla sa, že ďalšiu liečbu už nepodstúpi a následne jej predpísali lieky. V súčasnosti užívam paretín, tabletky na pečeň, aby nemala chuť na alkohol. Je pravda, že si v minulosti lieky vysadila, v súčasnej dobe ich užíva. V závere pojednávania uviedla, že v podstate má záujem s mal. deťmi sa stretávať, prastará matka nevie, aké mala zlé Vianoce, keďže s deťmi nemohla byť, prísť si po ne z finančných dôvodov. Tvrdila tiež, že inak nemá výhrady voči tomu, aby deti boli u starej matky s tým, že výživné na maloletého v prípade, ak bude zverený prastarej matke, bude platiť v tej výške, v akej to bude žiadať prastará matka.

V priebehu pojednávania matka bez akéhokoľvek vysvetlenia opustila pojednávaciu miestnosť, buchla dverami a odišla preč.

Kolízny opatrovník na pojednávaní pred súdom uviedol, že matku navštívili aj v nemocnici počas hospitalizácie, keď zisťovali, na akej adrese býva, 2-krát sa tiež pokúšali prešetriť pomery v mieste bydliska matky, avšak nikdy im nikto neotváral, preto tieto pomery neprešetrili. V čase, keď matku navštívili v nemocnici, bolo im povedané, že matka by mala ďalej v liečbe pokračovať, bol jej doporučený aj denný stacionár a takisto aj klub abstinentov. Podľa ich názoru matka nemá vytvorené podmienky, aby sa v súčasnej dobe mohla o maloletého starať. V prípade, ak sa u matky podmienky zmenia, môže si podať návrh na zverenie maloletého do osobnej starostlivosti. V čase, keď bola matka hospitalizovaná, zo strany personálu nemocnice im bolo oznámené, že ju pravidelne navštevuje jej manžel a aj pod vplyvom alkoholu.

Podľa § 45 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 7 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Základným predpokladom zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa. Záujem dieťaťa sa posudzuje objektívne, t. j. správanie rodičov musí byť v rozpore najmä s ustanoveniami § 28, 29 a 30 Zákona o rodine. Jedným z práv a povinností rodičov je povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu a všestranný vývoj. Ak rodičia túto starostlivosť zanedbávajú alebo nie sú ju schopní poskytnúť, súd môže zveriť dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby.

Zhodnotiac výsledky dokazovania, dospel súd k právnemu záveru, že je v záujme mal. Y., aby bol zverení do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že predbežným opatrením bol mal. Y. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke z dôvodu, že jeho rodičia mu nedokázali zabezpečiť riadnu osobnú starostlivosť, pričom výchova maloletého bola ohrozená. V domácnosti prastarej matky, ktorá i v minulosti so starostlivosťou o maloletého a jeho brata O. svojej vnučke, matke detí pomáhala, má maloletý vytvorené vhodné podmienky pre svoj ďalší fyzický a duševný rast. Stará matka prejavila úprimnú vôľu starať sa po každej stránke o svojich pravnukov, pričom kolíznym opatrovníkom pri miestnom šetrení bolo zistené, že prastará matka má zabezpečené materiálne podmienky k tomu, aby dokázala po materiálnej stránke maloletému zabezpečiť všetko potrebné a takisto aj jeho staršiemu bratovi, ktorý sa takisto nachádza v starostlivosti prastarej matky. Citový vzťah medzi prastarou matkou a deťmi je blízky, a po vypočutí prastarej matky nezistil súd žiadnu okolnosť, ktorá by bránila starej matke zabezpečiť celodennú starostlivosť o maloletého Y. ale súčasne aj o jeho brata O.. Z dôvodu toho, aby prastará matka mohla poskytnúť svojim vnukom aj po materiálnej stránke čo najviac, v priemere raz do týždňa pracuje na dohodu a tak si privyrába k svojmu dôchodku. Skutočnosť, že stará matka má citový vzťah k mal. Y. je úplne zrejmá už len z toho, že hoci sa maloletý nie vždy pekne na adresu prastarej matky vyjadroval, a dostával ju tak na verejnosti aj do nepríjemných situácií, stará matka má záujem sa o maloletého Y. a takisto aj o mal. O. postarať, ktorý v súčasnosti v škole, ktorú navštevuje, dosahuje

veľmi dobré výsledky. Otec maloletého k Y. nemá v podstate žiaden vzťah, s týmto sa nestretáva už len z dôvodu, že v skutočnosti nie je biologickým otcom maloletého. V priebehu konania neprejavil ani najmenší záujem o zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti a s návrhom prastarej matky súhlasil. Je pravda, že matka prejavila záujem o to, aby súd zveril mal. Y. do jej osobnej starostlivosti, avšak matka v súčasnej dobe z viacerých dôvodov nespĺňa podmienky k tomu, aby sa celodenne mohla starať o svojho maloletého syna. Bránia jej tomu okrem iného aj jej materiálne podmienky. Ako súd v priebehu konania zistil, matka je v súčasnosti nezamestnaná, bez akéhokoľvek príjmu. Vydala sa a jej manžel je takisto bez pravidelného mesačného príjmu a len príležitostne si zarobí nejaké peniaze. Je teda zrejme, že len ťažko by z tohto minimálneho spoločného príjmu, aj za pomoci svojho manžela, matka maloletého dokázala svojho syna užiť a poskytnúť mu všetko potrebné pre jeho ďalší psychický a fyzický vývoj. Matka okrem iného na pojednávaní tvrdila, že len náklady na bývanie majú vo výške asi 400 eur mesačne, pričom súčasne deklarovala, že jej manžel mal za posledné dva mesiace príjem len 280 eur, pričom náklady na ich bývanie má uhrádzať brat jej manžela. Matka aj v minulosti miesto svojho bydliska často menila, pričom je otáznne, či bytovú otázku má vôbec vyriešenú, aj keď tvrdila, že jej manžel je vlastníkom bytu. Okrem toho mal súd preukázané, že matka maloletého minimálne v nedávnej minulosti mala vážne problémy s alkoholom, bola hospitalizovaná na psychiatrii a napriek tomu, že jej bola naordinovaná liečba, ktorú by mala podstupovať i v súčasnosti, matka liečbu odmieta, pretože sa cíti byť vyliečená, skutočnosť ktorú však v konaní nijako nepreukázala. Naopak, aj v priebehu pojednávania sa matka neprejavovala ako psychicky vyrovnaná osobnosť, keď sa opakovane, aj napriek upozorneniam súdu, nevedela ovládať, opakovane zasahovala do priebehu pojednávania a nakoniec aj bez akéhokoľvek vysvetlenia emotívne opustila pojednávacie miestnosť a budovu súdu. Matka teda ani po stránke zdravotnej a psychickej, zrejme nespĺňa podmienky na zabezpečenie starostlivosti u maloletého. Zo správy kolízneho opatrovníka bolo dokonca preukázané, že i manžel matky bol na verejnosti (návšteva matky v nemocnici pri jej hospitalizácii) opakovane videný pod vplyvom alkoholu. Z týchto dôvodov je preto otáznne aj to, ako by rodina matky, v ktorej by maloletý Damian vyrastal, vôbec fungovala. Okrem už vyššie uvedeného možno tiež konštatovať, že matka nespĺňa ani základné predpoklady byť svojmu dieťaťu vzorom. Veď ako inak posúdiť jej správanie k prastarej matke, ktorá jej už v minulosti s deťmi pomáhala, keď sa neštíti na jej adresu nielenže sa vulgárne vyjadrovať, nemá však žiadne zábrany vyjadrovať sa takto vulgárne na jej adresu ani pred deťmi, a navyše ešte aj podnecovať svoje deti k tomu, aby sa aj oni vulgárne na adresu prastarej matky vyjadrovali. Takéto správanie matky spolu aj s nekontrolovateľným vykrikovaním na verejnosti svedčí len o tom, že matka detí nie je ani emočne vyspelá, na čo súd pri rozhodovaní vo veci takisto prihliadal. O emočnej nevypelosti a nedostatočnej zodpovednosti matky svedčí aj to, že matka, majúca na zreteli to, že „deti sa ľúbia“, nemala problém deti od seba rozdeliť, keď v podstate bola ochotná akceptovať to, že by sa osobne starala len o mal. Damiana a nie aj o mal. Nikolasa a v neskoršom priebehu konania dokonca povedať „...v podstate mám záujem taký, aby som sa mohla s deťmi stretávať...inak nemám výhrady voči tomu, aby deti boli u starej matky...“. O nedostatočnej zodpovednosti matky nakoniec svedčí aj to, že v rodnom liste maloletého je s vedomím matky zapísaný muž, ktorý v skutočnosti ani nie je otcom maloletého a predovšetkým to, že si počas doby, kedy je maloletý u prastarej matky, neplnila ani v minimálnom rozsahu svoju vyživovaciu povinnosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené zveril súd maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke, ktorá matke v minulosti v styku s maloletým nebránila, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého a ktorá spôsobom svojho života zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť tak, ako i doposiaľ, vykonávať v záujme maloletého Y.. V rozhodnutí súčasne súd prastarej matke určil rozsah jej práv a povinností v súvislosti s poskytovaním osobnej starostlivosti maloletému.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností

a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené pomery oprávneného, ako ja na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Berúc do úvahy súčasné možnosti a schopnosti oboch rodičov maloletého Y., ktorí sú nemajetní, bez úspor a akéhokoľvek pravidelného príjmu, s prihliadnutím aj na ďalšiu vyživovaciu povinnosť u matky maloletého a odôvodnenej potreby maloletého s ohľadom na jeho ešte nízky vek, určil súd obom rodičom maloletého, vyživovaciu povinnosť v minimálnom zákonom rozsahu, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, v súlade s návrhom kolízneho opatrovníka.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, trojmo.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p. v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.